

Vergaderjaar 2002–2003

28 464

Vertragingen uitbetaling huursubsidie

Nr. 24

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 27 maart 2003

De vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer¹ heeft op 13 maart 2003 overleg gevoerd met minister Kamp van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over:

- **de brief van de minister van VROM d.d. 14 oktober 2002 inzake het Onderzoek vertraging uitbetaling huursubsidie (VROM-02-923);**
- **de brief van de minister van VROM d.d. 31 oktober 2002 met een reactie op de motie-De Ruiter c.s. over klantcontactpunten (28 464, nr. 21);**
- **de brief van de minister van VROM d.d. 8 november 2002 met het Rapport accountantsdienst VROM inzake problemen bij de uitvoering van de huursubsidie (28 464, nr. 22);**
- **de brief van de minister van VROM d.d. 3 februari 2003 met de eerste voortgangsrapportage uitvoering plan van aanpak tot normalisatie van de uitvoering huursubsidie (28 464, nr. 23);**
- **de brief van de minister van VROM d.d. 10 maart 2003 inzake reactie op de motie-Van Bochove/Van Gent over huursubsidie voor studenten/jongeren voor bewoning van onzelfstandige woonruimte (pagina 2 en 3) en de motie-Van Gent/Duivesteijn over opschorten van normhuurstelsel (pagina 3 en 4) (28 600 XI, nr. 95).**

Van dit overleg brengt de commissie bijgaand beknopt verslag uit.

Vragen en opmerkingen uit de commissie

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks) constateert dat de problemen rond de uitbetaling van de huursubsidie nog steeds niet zijn opgelost. Zij benadrukt dat burgers die recht hebben op huursubsidie, dit geld eigenlijk niet kunnen missen en door de vertraagde uitbetaling in grote moeilijkheden kunnen komen. De problemen zijn niet alleen te wijten aan een falend systeem en onderschatting van het aantal nieuwe aanvragen voor huursubsidie, maar zijn vaak ook het gevolg van onbenullige fouten. Hoe verloopt de terugvordering van ten onrechte uitgekeerde voorschotten en hoe coulant wordt hiermee omgegaan? Burgers mogen door terugvordering niet in financiële problemen komen. Nog steeds krijgt de fractie van GroenLinks veel klachten van burgers over

¹ Samenstelling:

Leden: Duivesteijn (PvdA), Hofstra (VVD), Buijs (CDA), voorzitter, Schreijer-Pierik (CDA), Van Gent (GroenLinks), Oplaat (VVD), Geluk (VVD), Dijsselbloem (PvdA), ondervoorzitter, Depla (PvdA), Van Oerle-van der Horst (CDA), Van As (LPF), Van den Brink (LPF), Van Bochove (CDA), De Ruiter (SP), Duyvendak (GroenLinks), Huizinga-Heringa (ChristenUnie), Koopmans (CDA), Spies (CDA), Van Lith (CDA), Van der Ham (D66), Van Velzen (SP), Timmer (PvdA), De Krom (VVD), Verdaas (PvdA), Kruijsen (PvdA), Schultz van Haegen-Maas Geesteranus (VVD) en Samsom (PvdA).
Plv. leden: Crone (PvdA), Griffith (VVD), Mastwijk (CDA), Ormel (CDA), Van den Brand (GroenLinks), Kamp (VVD), Terpstra (VVD), Boelhouwer (PvdA), Dubbelboer (PvdA), Meijer (CDA), Kraneveldt (LPF), Varela (LPF), Ten Hoopen (CDA), Vergeer-Mudde (SP), Vos (GroenLinks), Van der Staaij (SGP), Vietsch (CDA), Van Geel (CDA), Rietkerk (CDA), Giskes (D66), Gerkens (SP), Verbeet (PvdA), Örgü (VVD), Waalkens (PvdA), Van Heteren (PvdA), Cornielje (VVD) en Wolfsen (PvdA).

de telefonische bereikbaarheid en de kwaliteit van dienstverlening van VROM. De minister schrijft echter in zijn brief dat de telefonische bereikbaarheid op orde is. Waarop baseert hij dat? De minister heeft de Kamer verzekerd dat ook de problemen met de huurcommissies worden opgelost. Uit een overzicht van de Huurdersvereniging Amsterdam blijkt echter dat de afhandeling van procedures gemiddeld 22 maanden in beslag neemt. Mevrouw Van Gent kan zich niet voorstellen dat de minister dit acceptabel vindt.

Mevrouw Van Gent heeft begrepen dat minister Hoogervorst voor dit jaar financiële tegenvallers heeft aangekondigd bij de huursubsidie. Wat is hiervan de oorzaak en om welke bedragen gaat het? Volgens media-berichten wordt tijdens de formatie over fiscalisering van de huursubsidie gesproken. Zij is van mening dat fiscalisering veel problemen zou kunnen oplossen. In reactie op een aangenomen motie van haar hand heeft de minister gezegd dat fiscalisering van de huursubsidie zal leiden tot een grotere instroom en een aanzienlijk groter budgettair beslag. Zij vindt het niet juist dat de minister uit financiële overwegingen weigert een betere systematiek in te voeren.

Zij is niet tevreden over de reactie van de minister op de kamerbreed aangenomen motie-Van Bochove/Van Gent over huursubsidie voor onzelfstandige woonruimte. De argumenten van de minister om de motie niet uit te voeren, wijst zij van de hand. De Kamer heeft deze argumenten reeds meegewogen bij de beslissing. De 16 mln euro die deze maatregel volgens de minister gaat kosten, vindt zij een goede besteding. Mogelijk valt dit bedrag zelfs lager uit omdat er in de toekomst door deze maatregel minder huursubsidie voor zelfstandige woonruimte hoeft te worden uitgekeerd. Zij kan zich niet voorstellen dat de aanwijzing van panden problemen oplevert, want dit gebeurt al voor ouderen, gehandicapten en voormalig dak- en thuislozen. De motie moet daarom gewoon worden uitgevoerd.

De heer **Duivesteijn** (PvdA) vindt het begrijpelijk dat bij de verwerking van circa 1 miljoen, soms complexe, aanvragen van huursubsidie incidenteel fouten worden gemaakt. Hoe pakt het ministerie deze fouten aan en hoe kunnen zij snel worden opgelost? Hij vindt de houding van de minister ten aanzien van automatische continuanten van wie ook na een tweede rappel geen reactie is ontvangen, te formeel. Hij wijst erop dat veel mensen die in aanmerking komen voor huursubsidie, grote moeite hebben met het invullen van formulieren. Een ministerie dat zijn eigen zaakjes niet op orde heeft, kan zich niet beroepen op de eigen verantwoordelijkheid van burgers. Hij vraagt de minister daarom toch uitkering van huursubsidie met terugwerkende kracht mogelijk te maken.

Het versnellen van de afhandeling van correspondentie door middel van een actualiseringsbericht vindt hij een slechte oplossing. Als briefschrijvers alsnog antwoord op hun brief willen, moeten zij een ingesloten formulier retourneren. Hij vindt dit een vreemde gang van zaken. Een ministerie moet toch in staat worden geacht om fatsoenlijk op brieven te reageren? Ook de afhandeling van bezwaarschriften geschiedt met grote vertraging. Dit is een meer principiële kwestie omdat hierdoor rechten van burgers worden aangetast. In de brief staat voorts dat onvolledige of onjuiste inkomensgegevens worden gecorrigeerd door middel van een aantal inkomenscontroles. De heer Duivesteijn is niets bekend over de uitvoering van diverse inkomenscontroles bij de aanvraag van huursubsidie. Hoe zit dit?

Hij is verheugd over de snelle realisatie van klantcontactpunten. Hoe wordt de privacy van klanten van deze punten gewaarborgd? Welke garanties zijn er dat de verwerking van aanvragen en uitbetaling van huursubsidie vanaf het nieuwe subsidiejaar op een normale manier zullen functioneren? Hij vindt de maatregelen die de minister in de brief heeft aangekondigd nuttig. Wat is de stand van zaken en verwacht de minister

dat al zijn inspanningen vruchten zullen afwerpen? De kosten van de maatregelen uit het geïntegreerd plan van aanpak worden zoveel mogelijk op de begroting van VROM geboekt. Ten koste van welke post op de begroting van VROM zijn deze extra uitgaven gedaan? Hij heeft eveneens begrepen dat er een tegenvaller van 300 mln euro geboekt moet worden op de huursubsidie. In dit geval is echter sprake van een openeinde-regeling. Wordt dat tekort opgevangen via de algemene middelen of moet het geld gevonden worden binnen de begroting van VROM?

De heer Duivesteijn is van mening dat het eerder gevraagde onderzoek naar de fiscalisering van de huursubsidie ter hand moet worden genomen. Hij heeft waardering voor de reactie van de minister op een aantal moties, maar de bewindsman had dit beter over kunnen laten aan een nieuwe regering.

De heer **Van Bochove** (CDA) stelt vast dat de Kamer op 1 april 2003 schriftelijke inbreng moet indienen voor de nieuwe Huursubsidiewet waarin een aantal van de vandaag behandelde zaken wordt geregeld. Voldoen de in het kader van de problemen rond huursubsidie genomen maatregelen, zoals de instelling van de klantcontactpunten, aan de in het wetsvoorstel opgenomen uitgangspunten? Bij de verwerking van huursubsidieaanvragen zijn niet alleen fouten gemaakt omdat het invoeringstraject niet goed is verlopen, maar ook omdat het ministerie van VROM, in tegenstelling tot gemeenten en woningcorporaties, ver afstaat van de dagelijkse praktijk. Zijn corporaties en gemeenten nog wel voldoende betrokken bij de huursubsidieproblematiek? Hoewel de minister de problemen voor een groot deel heeft opgelost, verloopt de uitbetaling van huursubsidie nog steeds niet vlekkeloos. Wat is de stand van zaken sinds de laatste rapportage van 3 februari 2003? Naar aanleiding van het onderzoek van de accountantsdienst vraagt de heer Van Bochove of er inmiddels een strakke voortgangsbewaking is geïmplementeerd en of de interne aansturing is verbeterd.

Worden burgers voldoende gewezen op de aanwezigheid van klantcontactpunten waar zij met hun vragen terecht kunnen? Voor het goed functioneren van de klantcontactpunten is het niet alleen van belang dat de medewerkers goed zijn opgeleid, maar moet ook de bereikbaarheid en deskundigheid van de medewerkers op het departement in orde zijn. Lukt het om alle voorbereidingen vóór het nieuwe subsidiejaar af te ronden? Aangezien er vertraging optrad bij de uitwisseling van informatie met de gemeentelijke basisadministratie (GBA) en de belastingdienst, is dit proces vereenvoudigd. Hoe is de situatie nu? Het is voor betrokkenen van grote betekenis dat correspondentie en bezwaarschriften tijdig worden afgehandeld. Zijn de achterstanden op 1 juli 2003 weggewerkt? Veel mensen moeten voorschotten terugbetalen. Hoe is de stand van zaken en hoe wordt omgegaan met betalingsachterstanden en problemen in het traject?

De heer Van Bochove heeft zich verbaasd over de weigering van de minister om de motie over huursubsidie voor onzelfstandige woonruimte uit te voeren. De argumentatie van de minister rammelt. In het wetsvoorstel Huursubsidie wordt zorgvuldig aangegeven hoe woningcorporaties gegevens moeten aanleveren. Ook voor onzelfstandige woonruimten kan van dit systeem gebruik gemaakt worden. De begroting zal op een aantal punten worden overschreden, maar het kost veel meer geld als de corporaties meer zelfstandige woonruimte gaan creëren. Aangezien kostenbeheersing een belangrijke plaats inneemt in de argumentatie van de minister moet de motie juist om deze reden worden uitgevoerd. De heer Van Bochove vindt het bovendien vreemd dat er op de begroting van VROM wel geld te vinden is voor het oplossen van eigen fouten, maar niet voor studentenhuysvesting.

Mevrouw **Gerkena** (SP) zet vraagtekens bij de conclusie van de minister dat de situatie onder controle is en men op koers ligt met de structurele verbetering voor het subsidiejaar 2003/2004. De nadruk die is gelegd op het wegwerken van de stapel aanvragen, is ten koste gegaan van de kwaliteit. Dit geldt zowel voor de nieuwe aanvragen als voor de oude dossiers en blijkt onder andere uit de toename van het aantal bezwaarschriften. Als hij daar prijs op stelt, zal mevrouw Gerkena de minister een aantal recente voorbeelden bezorgen.

Van de 24 000 dossiers waarover op 10 januari 2003 niet was beschikt, is in 11 000 gevallen niet gereageerd op een tweede rappel. De minister legt de verantwoordelijkheid bij de aanvrager, maar mevrouw Gerkena acht het heel goed mogelijk dat huurders buiten hun schuld niet hebben gereageerd of dat hun reactie nog niet is verwerkt. Ook de gewijzigde procedure waardoor aanvragers niet meer worden geholpen bij het invullen van de benodigde formulieren, kan dit grote aantal non-reacties deels verklaren. Zij stelt derhalve nogmaals voor om huurders die eindelijk op hun geld moeten wachten of door fouten in de uitvoering te weinig subsidie hebben ontvangen, schadevergoeding toe te kennen. Hoe gaat de minister de kwaliteitsborging van de afhandeling van subsidieaanvragen en bezwaarschriften op het vereiste niveau brengen? Op 10 januari 2003 waren 72 klantcontactpunten operationeel. Hoeveel van de 228 nog te realiseren klantcontactpunten zijn op dit moment open? Zullen alle 300 klantcontactpunten voor 1 juli 2003 gerealiseerd zijn?

De weigering van de minister om de met algemene stemmen aangenomen motie-Van Bochove/Van Gent over huursubsidie voor onzelfstandige woonruimte uit te voeren, bevreemdt mevrouw Gerkena. Ook omdat studentencorporaties hebben aangetoond dat met deze maatregel meer studentenkamers voor hetzelfde geld gerealiseerd kunnen worden, moet de benodigde wetwijziging met grote spoed worden voorbereid. Met het betreffende wetsvoorstel kan direct het kleine leed worden verlicht dat huurders treft die naar een verzorgingstehuis verhuizen. Vaak moet in dit soort gevallen een maand dubbele huur worden opgebracht. Het ministerie blijkt vervolgens bij tijdige overschrijving bij de burgerlijke stand de laatste maand huursubsidie terug te vorderen, omdat betrokkene niet meer op het adres woont waarvoor huursubsidie wordt verleend. Kan de minister hier op korte termijn iets aan doen?

De heer **Van As** (LPF) heeft de minister vorig jaar het voordeel van de twijfel gegeven en is daarom teleurgesteld dat de problemen rond de huursubsidie nog steeds niet helemaal zijn opgelost. Hij blijft van mening dat de aanpak van de minister niet adequaat is. Een structurele oplossing voor de problemen zou bijvoorbeeld invoering van een huurtoeslag zijn. Ten aanzien van de onzelfstandige woonruimte verwijt de heer Van As de bewindsman onwil aangezien deze de categorie niet onder de huursubsidieregeling wil laten vallen. De minister moet alsnog de motie-Van Bochove/Van Gent uitvoeren.

De heer **Hofstra** (VVD) betreurt het dat de overgang naar automatische verwerking van aanvragen van huursubsidie vorig jaar zo moeizaam is verlopen. Hoewel duidelijk vooruitgang is geboekt, zijn er nog steeds problemen. Zal het proces naar verwachting in het nieuwe subsidiejaar wél goed verlopen? In de praktijk levert de automatische gegevensuitwisseling met de GBA en de belastingdienst veel problemen op. Klopt het dat gegevensuitwisseling in 20% van de gevallen mislukt? Vanwege gebrek aan gegevens is er in 40 000 gevallen overgegaan tot bevoorschotting. Het is een moeizame en kostbare kwestie om in een deel van deze gevallen geld terug te vorderen. Is hieraan iets te doen?

De heer Hofstra is blij dat de bezuinigingsdoelstelling van 23 mln euro wordt gehaald, maar benadrukt dat er ook voor 6 mln euro aan extra kosten is gemaakt. In de nieuwe Huursubsidiewet zijn prestatieafspraken

opgenomen om verhuurders te stimuleren evenwichtig toe te wijzen. Nu blijkt dat VROM over 1998 10,2 mln euro aan boetegelden moet terugbetalen aan de corporaties. Mogelijk moet er over de jaren 2000, 2001 en 2002 ook geld worden terugbetaald. Hoe wordt dit budgettair opgelost? Hij wijst erop dat de huursubsidieregeling duur is en vraagt zich af of zij de komende jaren niet versimpeld en versoberd dient te worden.

Het antwoord van de minister

De **minister** is van mening dat hij de vorig jaar gedane belofte is nagekomen om in januari 2003 bij te zijn met automatisch continueren. Dat neemt echter niet weg dat zich nog voortdurend incidentele problemen voordoen onder de 970 000 tot 1 miljoen ontvangers van huursubsidie. Daarom zorgt het ministerie van VROM er niet alleen voor dat het systeem goed functioneert zodat problemen worden voorkomen, maar ook dat problemen die zich toch voordoen, individueel en handmatig worden opgelost. De minister zal zich tot het uiterste inspannen om te voorkomen dat de ernstige problematiek van vorig jaar zich herhaalt.

Een werkvoorraad van 25 000 eerste aanvragen is normaal aangezien er voortdurend aanvragen binnenkomen en worden afgehandeld. Als de werkvoorraad te groot wordt, moeten burgers te lang wachten op uitsluitel. Op dit moment schommelt de werkvoorraad rond de 28 000 aanvragen. De minister probeert dit aantal zo snel mogelijk omlaag te brengen naar de streefwaarde van 25 000.

Met name de telefonische bereikbaarheid vormde vorig jaar een zeer groot probleem. Mensen probeerden het ministerie massaal te bereiken omdat er fouten werden gemaakt, maar slaagden er niet in om contact te krijgen. De doorgevoerde verbeteringen hebben ertoe geleid dat de telefonische bereikbaarheid op dit moment, met een gemiddelde belpoging van 1,4, op 100% ligt. Het lukt dus niet altijd de eerste keer, maar iedereen die belt, krijgt uiteindelijk verbinding.

Vanwege de problemen ontving het ministerie zeer veel correspondentie waardoor er een enorme achterstand ontstond in de beantwoording. Deze post is verdeeld in drie categorieën. De post van vóór medio oktober 2002 is inmiddels afgehandeld. De brieven die tussen medio oktober 2002 en medio januari 2003 zijn ontvangen, zullen half april zijn afgehandeld. Met de dagpost die sinds half januari 2003 is binnengekomen, is het ministerie niet helemaal bij. Normaal wordt gewerkt met een voorraad van 10 000 tot 15 000 brieven en op dit moment ligt de voorraad op 11 500 brieven. De minister probeert de voorraad terug te brengen tot onder de 10 000 stukken.

Het aantal ingediende bezwaarschriften is overzienbaar: op dit moment zijn er 6800 in behandeling. Van deze bezwaarschriften hebben er 3000 betrekking op nihilbeschikkingen en die zullen nog deze maand worden behandeld. De 3800 overige bezwaarschriften zullen zo spoedig mogelijk worden behandeld. De bewindsman merkt op dat veel burgers een voorschot hebben ontvangen, terwijl later is gebleken dat zij daar niet of niet volledig recht op hadden. Een groot aantal van deze mensen heeft vervolgens een bezwaarschrift ingediend.

De minister stelt voor de klantcontactpunten om te dopen tot huursubsidie-informatiepunten, omdat het opnemen van het onderwerp in de naam de herkenbaarheid vergroot. Vorig jaar waren er nog geen informatiepunten waar burgers met vragen terecht konden. Op dit moment zijn er 150 huursubsidie-informatiepunten gerealiseerd en voor juli 2003 zal dit aantal zijn opgelopen tot de geplande 300 en mogelijk meer. De informatiepunten hebben rechtstreeks toegang tot de systemen en in een aantal grote gemeenten wordt deze zomer een proef gestart om te bekijken of de punten ook de mogelijkheid moeten krijgen om mutaties digitaal door te zenden. Via internet kunnen mensen ook zelf hun gegevens inzien. Zij hebben hiervoor een persoonlijk correspondentienummer

nodig. In verband met de privacywetgeving is hierover advies ingewonnen, het systeem doorgenomen om te zien of alles goed werkt en een hacker-specialist ingeschakeld om de risico's in kaart te brengen.

De minister krijgt nog steeds signalen dat de aanvraag en uitbetaling van huursubsidie soms problemen opleveren en benadrukt dat de procedure niet altijd perfect verloopt. Door de grote problemen van vorig jaar, zijn mensen echter extra alert op de incidentele problemen die zich altijd voordoen. Het ministerie van VROM heeft simpelweg geen krediet meer. Daarom moet VROM extra zijn best doen om het vertrouwen van de burgers terug te winnen. De minister is ervan overtuigd dat de afhandeling van aanvragen op dit moment heel behoorlijk verloopt. Als het ministerie problemen krijgt voorgelegd, blijkt de ernst vaak mee te vallen. Veelal betreft het zaken die vóór Kerstmis speelden en inmiddels zijn opgelost. In enkele gevallen ligt de fout inderdaad bij het ministerie en in dat geval wordt er zo snel mogelijk aan een oplossing gewerkt. Soms ligt de schuld echter bij de aanvrager.

De 400 medewerkers van de afdeling huursubsidie van VROM hebben heel hard en gemotiveerd gewerkt om de problemen op te lossen. De minister benadrukt dat de problemen vooral zijn veroorzaakt door het systeem en de organisatie. Binnen het ministerie is er een maandelijks rapporterende controlegroep opgezet door de secretaris-generaal. Deze groep heeft nauwgezet gevolgd hoe de vorig jaar ontstane problemen zijn opgelost en welke maatregelen er zijn genomen om herhaling in 2003 te voorkomen.

Het ministerie heeft geleerd van de fouten van vorig jaar. De telefonische bereikbaarheid is verbeterd, er is externe ondersteuning georganiseerd en de huursubsidie-informatiepunten worden in hoog tempo gerealiseerd. Al met al zijn er geen concrete indicaties dat het dit jaar weer mis zal gaan. Op deze punten loopt het ministerie echter nog wel risico's en daarom is het van groot belang dat het departement alert blijft.

VROM werkt aan de kwaliteitsborging en bereidt zich voor op grote aantallen aanvragen. Desalniettemin zal ieder individu de aandacht krijgen die hij verdient. De minister kan er niets aan doen dat mensen die verhuizen naar een verpleegtehuis geen huursubsidie ontvangen voor de periode waarin zij dubbele huur betalen. Er kan geen onderscheid gemaakt worden tussen mensen die verhuizen van een huurhuis naar een koophuis, een ander huurhuis, een bejaardenhuis of een verzorgingstehuis. Het systeem voorziet hier niet in. Hij begrijpt echter dat dit een reëel probleem is en daarom zal hij zich erop bezinnen en de Kamer daarover nader informeren.

Bij de gegevensuitwisseling met de belastingdienst en de GBA hebben zich vorig jaar eveneens grote problemen voorgedaan. Deze problemen zijn met de betreffende instanties geïnventariseerd. Tegenwoordig hebben mensen vaak heel bijzondere namen die bij verschillende diensten soms verschillend worden opgegeven of genoteerd. Hierdoor ontstaan problemen bij gegevensuitwisseling tussen verschillende systemen. Bovendien beschikt de belastingdienst vaak wel over een sofi-nummer, maar niet over inkomensgegevens of een aanslag. Om herhaling van de problemen van vorig jaar te voorkomen, heeft VROM gedetailleerde afspraken gemaakt met de belastingdienst en de GBA.

Het kan voorkomen dat mensen die een voorschot hebben ontvangen, dit geld moeten terugbetalen. Burgers kunnen dit bedrag in maximaal twaalf termijnen terugbetalen. Als dit niet haalbaar is, kunnen mensen een individuele betalingsregeling treffen, waardoor het geld in twee tot drie jaar terugbetaald kan worden. De minister vindt dit een verantwoorde aanpak. Hij vindt schadevergoeding voor mensen die lang op hun geld hebben moeten wachten, geen goed idee. Hij blijft bij de uitleg die hij op dit punt bij de begrotingsbehandeling heeft gegeven.

Als gevolg van onder andere de inflatie, huurverhoging en een verslechterende economische situatie wordt het huursubsidiebudget volgend jaar

met 200 mln euro overschreden en dat tekort loopt in 2007 op tot 300 mln euro. Ondanks dat de huursubsidie een openeinderegeling is, heeft het ministerie van Financiën vanwege de economische situatie gevraagd budgettaire problemen zoveel mogelijk binnen het ministerie op te lossen. Aangezien de huursubsidie driekwart van het budget van VROM beslaat, is dat niet altijd mogelijk. Het is aan een nieuwe regering om een oplossing voor dit urgente probleem te vinden.

Fiscalisering van de huursubsidie lost weliswaar een groot aantal uitvoeringsproblemen op, maar hierdoor krijgen ook mensen recht op tegemoetkoming die deze vanwege een lage huur niet nodig hebben. Deze regeling zal dan ook meer gaan kosten en daarvoor heeft de minister geen ruimte op de begroting. Een nieuwe regering zal hierover een beslissing moeten nemen. Alle variaties en combinaties met andere elementen van het huurbeleid, zullen uiteraard worden voorgelegd aan de informateurs.

De aanvraag van burgers die na een tweede rappel niet reageren op een beperkt huursubsidiebericht, wordt buiten behandeling gesteld. Als deze mensen opnieuw en met succes een aanvraag indienen, wordt de huursubsidie echter niet met terugwerkende kracht toegekend. Burgers hebben tenslotte de verantwoordelijkheid om te reageren als de overheid om aanvullende informatie vraagt. Als later echter blijkt dat de fout bij VROM lag, wordt de huursubsidie wél met terugwerkende kracht uitgekeerd.

Hoewel de nieuwe systematiek een besparing moest opleveren, brachten de uitvoeringsproblemen extra kosten met zich mee. In het jaar 2003 wordt hieraan 10 mln euro extra uitgegeven. In 2004 bedragen de extra kosten 6 mln euro, in 2005 4 mln euro en in 2006 2 mln euro. Voor het jaar 2003 kunnen deze kosten in de eigen begroting worden afgedekt. Het huursubsidiesysteem moet ook qua software worden aangepast, maar inmiddels is gebleken dat deze aanpassing kan worden uitgesteld. Deze besparing gecombineerd met enkele kleinere besparingen is voldoende om het tekort over 2003 op te vangen. VROM had afspraken gemaakt met woningcorporaties om mensen met lagere inkomens in goedkopere huizen te plaatsen en mensen met hogere inkomens in duurdere huizen. Als corporaties hierin niet zouden slagen, zouden zij een boete moeten betalen. Deze regeling is echter door de rechter onderuit gehaald waardoor VROM inkomsten mist.

Uiteraard heeft de minister de intentie om aangenomen moties uit te voeren. Ook met de kamerbreed aangenomen motie-Van Bochove/Van Gent over huursubsidie voor onzelfstandige woonruimte is hij met deze instelling aan de slag gegaan. Desalniettemin is de bewindsman tot de conclusie gekomen dat uitvoering van deze motie niet verantwoord is. In tegenstelling tot de verwachting van de Kamer levert de maatregel geen besparing op, maar zal hij per jaar 16 mln euro extra gaan kosten. Gegeven het feit dat VROM uit bezuinigingsoverwegingen 400 arbeidsplaatsen moet laten vervallen en gegeven de oplopende tekorten bij de huursubsidie vindt de minister het niet verantwoord om te besluiten tot een uitgave waarvoor geen dekking is. Voorts heeft de Kamer uitgesproken dat de maatregel op 1 juli 2003 moet worden ingevoerd. Dat is technisch absoluut onmogelijk aangezien daarvoor een aanpassing van de wet nodig is. Het aanwijzen van onzelfstandige wooneenheden is bovendien zeer complex. VROM is tot de conclusie gekomen dat uitvoering hoogstwaarschijnlijk zeer grote risico's met zich meebrengt. Naar aanleiding van de problemen met de huursubsidie in 2002 krijgt VROM bovendien geen goedkeurende accountantsverklaring. Daarom durft de minister het risico niet aan om met nog meer uitvoeringsproblemen geconfronteerd te worden, te meer daar deze problemen hoogstwaarschijnlijk dezelfde groep mensen zal treffen als vorig jaar.

Nadere gedachtewisseling

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks) hoopt van harte dat de problemen die zich vorig jaar rond de huursubsidie hebben voorgedaan, dit jaar achterwege blijven.

Als argument waarom de minister de motie huursubsidie onzelfstandige woonruimte niet uitvoert, noemt hij de tekorten voor huursubsidie die oplopen tot 300 mln in 2007. Mevrouw Van Gent vindt het vreemd dat tekorten die een gevolg zijn van een opneinde-regeling geheel op de begroting van VROM drukken. Omdat er wel degelijk mogelijkheden zijn om door middel van een geringe investering een slepend probleem op te lossen, dringt zij nogmaals aan op uitvoering van de motie.

De heer **Duivesteijn** (PvdA) spreekt zijn waardering uit voor het vele werk dat op het ministerie is verzet om de problemen op te lossen. Overigens is hij van mening dat deze problemen voorzien hadden moeten worden.

Hoewel hij zich nog steeds grote zorgen maakt over het komende subsidiejaar, heeft hij op dit moment niet de indruk dat er aanvullende maatregelen genomen moeten worden.

De minister zou wat ruimhartiger moeten zijn ten opzichte van mensen die niet op een tweede rappel reageren. Een ministerie dat zo heeft gefaald, moet eigenlijk het verlies voor zijn rekening nemen dat is gecreëerd.

Bovendien leveren invorderingen enorm veel werk en frustraties op.

De heer Duivesteijn benadrukt dat de regeling voor huursubsidie een opneinde-regeling moet blijven. Hij is van mening dat de motie-Van Bochove/Van Gent uitgevoerd moet worden. Een oplossing zou het heffen van projectsteun bij goed bij kas zittende corporaties kunnen zijn ten behoeve van de bouw van studentenhuysvesting. Als de huren van deze studentenhuysvesting op een laag niveau gehouden worden, biedt dit een structurele oplossing.

De heer **Van Bochove** (CDA) heeft geconstateerd dat de minister geen concrete indicaties heeft dat de uitbetaling van de huursubsidie dit jaar opnieuw misloopt. Voor een belangrijk deel is dit te danken aan het vele werk dat het ministerie de afgelopen maanden heeft verzet. De volgende voortgangsrapportage staat voor april gepland. Aangezien het volgende subsidiejaar in juli begint, is het misschien zinvoller om deze voortgangsrapportage medio mei uit te brengen zodat duidelijk is of alle achterstanden zijn weggewerkt op het moment dat er een nieuwe slag moet worden gemaakt.

De heer Van Bochove vindt het opvallend dat de minister de huursubsidie voor onzelfstandige woonruimte nadrukkelijk buiten de opneinde-regeling houdt door te zeggen dat hij geen budget heeft. De heer Van Bochove vat dit op als een uitdaging aan het adres van de Kamer om met de gegeven kritiek in het achterhoofd te bezien wat er wél mogelijk is. Over de door de minister genoemde uitvoeringsproblemen valt vanzelfsprekend te praten.

Mevrouw **Gerken** (SP) spreekt haar waardering uit voor de moeite die de minister zich heeft getroost om de problemen op te lossen. Zij is zeer te spreken over de realisatie van de klantcontactpunten en de proef die wordt gedaan met mutatiemogelijkheden. Aangezien er nadrukkelijk sprake moet zijn van tweerichtingsverkeer vindt zij de nieuwe naam huursubsidie-informatiepunten minder geschikt. Het is namelijk van belang dat er direct iets gedaan kan worden met de informatie van de aanvrager. Wat vindt de minister van de benaming «huursubsidie-contactpunten»?

Mevrouw Gerken vindt dat de tekorten op de huursubsidie niet ten laste van de begroting van VROM mogen komen. Zij vindt dat de motie-Van Bochove/Van Gent uitgevoerd moet worden.

De heer **Hofstra** (VVD) heeft vertrouwen in de daadkracht van de minister en verwacht dat zich in 2003 geen ernstige problemen meer zullen voordoen. De minister heeft duidelijk uitgelegd waarom hij de motie-Van Bochove/Van Gent niet kan uitvoeren.

De **minister** benadrukt met betrekking tot de motie-Van Bochove/Van Gent nogmaals dat het ondenkbaar is dat een minister die kampt met grote tekorten op zijn begroting, geld gaat uitgeven dat hij niet heeft gekregen van de Kamer. Te meer daar er vanwege de huursubsidie een beperkende accountantsverklaring is afgegeven over 2002 en er uit analyse is gebleken dat uitvoering van de motie zal leiden tot meer uitvoeringsproblemen. De minister kan en zal de motie daarom niet uitvoeren.

De huisvestingsproblematiek van studenten en jongeren kan niet worden opgelost op de manier waarop mevrouw Van Gent denkt dat dit kan. De wijziging van de huursubsidiesystematiek kan hoogstens een kleine bijdrage leveren aan de oplossing van dit probleem. Vooral de inzet van de gemeentebesturen en de corporaties in de gemeenten zelf is van belang. Ook verwacht de minister belangrijke verbetering van de voorstellen om de termijnen in de Leegstandwet te verlengen van drie naar vijf jaar en om wooncontracten te koppelen aan studieduur. Op dit moment brengt het ministerie van VROM in samenwerking met het ministerie van OCW de huisvestingsproblematiek voor studenten in achttien studentensteden in kaart. Aan de hand van die feitelijke informatie zal de minister gemeenten en corporaties aanzetten om initiatieven te ontwikkelen op dat punt.

De minister zal in overweging nemen of hij de Kamer in mei 2003 beter kan informeren over de voortgang dan in april 2003. Voorlopig houdt hij april aan, maar hij zal de Kamer nader informeren over het tijdstip van rapportage.

VROM heeft in alle twijfelgevallen een voorschot gegeven en reageert handmatig op ieder probleemgeval dat wordt voorgelegd. Als de oorzaak van het probleem bij VROM ligt, neemt het ministerie de kosten ook voor zijn rekening. De minister zal nagaan hoe deze schuldvraag wordt uitgelegd en of er nog enige versoepeling mogelijk is. Als de oorzaak van het probleem echter bij de aanvragers ligt, blijft de minister erbij dat zij de gevolgen daarvan zelf moeten dragen.

De **voorzitter** vat samen dat de werkvoorraad eerste aanvragen zal worden teruggebracht naar het normale niveau van 25 000. De 3000 ingediende bezwaarschriften tegen nihilbeschikkingen worden deze maand afgehandeld. De overige bezwaarschriften worden zo spoedig mogelijk afgehandeld. Het afgesproken aantal van 300 klantcontactpunten zal zo spoedig mogelijk worden gerealiseerd. De Kamer wordt nog geïnformeerd over het tijdstip waarop zij de volgende voortgangsrapportage zal ontvangen.

De voorzitter van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
Buijs

De van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
Van der Leeden